

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobce: **J. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2006, č. j. X, o námitce podjatosti soudkyně Krajského soudu v Plzni ve věci vedené pod sp. zn. 16 Cad 275/2006,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Plzni JUDr. Olga Charvátová **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 16 Cad 275/2006.

O d ů v o d n ě n í :

V řízení o žalobě podané proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2006, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod, uplatnil žalobce v průběhu řízení podjatost soudkyně Krajského soudu v Plzni JUDr. Olgy Charvátové, která podle rozvrhu práce vyřizuje uvedenou věc. Podjatost této soudkyně spatřuje žalobce v tom, že údajně podporovala „falšování“ dat lékařských dokumentů od posudkové komise a České správy sociálního zabezpečení. V dopise ze dne 14. 2. 2008 totiž sděloval Krajskému soudu v Plzni námitky v tom směru, že v řízení jsou zamlčovány posudky univerzitních klinik z Německa, kterými jsou dokumentována jeho tělesná funkční omezení a tento dopis se měl ztratit a našel se až dne 31. 3. 2008. Soudkyně JUDr. Olga Charvátová také žádala po žalobci, aby si nechal přeložit na vlastní náklady dokumentaci důchodového pojištění ze Spolkové republiky Německo, ale po dlouhém zdráhání si vybrala jen několik doplňujících zpráv od českých lékařů. Klinická vyšetření a soudní posudky, v nichž jsou popsány všechny diagnózy a tělesné pohybové omezení, však úmyslně vynechala. Této soudkyni bylo známo i to, že posudková komise v Plzni „falšovala“ data ze staré lékařské zprávy z roku 2001, podle níž pak vyhotovila v roce 2006 posudek. Na uvedené nedostatky upozorňoval žalobce soudkyni také v dopise ze dne 14. 10. 2007, ale marně.

K námitce podjatosti se vyjádřila soudkyně JUDr. Olga Charvátová tak, že žalobce nikdy neviděla, není s ním v žádném příbuzenském, přátelském či jiném obdobném poměru a nemá na věci jiný zájem než ten, aby ji co nejrychleji vyřídila obvyklým úředním postupem.

Věc byla v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 s. ř. s. postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Předpokladem pro zajištění záruky správného a spravedlivého rozhodnutí je, aby v řízení jednal a rozhodoval soudce nepodjatý, který není v žádném osobním vztahu k účastníkům a k jejich zástupcům a který není nijak zainteresován na výsledku řízení. Proto důvodem vyloučení soudce je jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, přičemž zákon dále vylučuje soudce, který věc již projednával anebo o ní rozhodoval v jiném stupni, v předchozím soudním řízení nebo v řízení u správního orgánu. Podíl na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení znamená, že musí jít o totožnou věc a podílem na předcházejícím soudním řízení je např. situace, kdy soudce působil ve věci jak u krajského soudu, tak poté u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak. Poměr k věci vyplývá především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, jako je tomu v případě, kdyby byl sám účastníkem řízení, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech, např. kdyby jinak mohl být osobou zúčastněnou na řízení. Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při řízení, např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být také založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, např. vztahem přátelským či naopak zjevně nepřátelským. Taková situace však v posuzované věci nenastala a není ani namítána.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani ke konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti. V postupu soudce při projednávání konkrétní věci se projevuje samotný výkon soudnictví a tyto okolnosti samy o sobě nemohou být důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce.

Žalobce spatřuje podjatost soudkyně JUDr. Olgy Charvátové v jejím postupu v projednávání věci. Podle ustanovení § 8 odst. 1 poslední věta s. ř. s. však důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci. Nutno tedy vycházet z toho, že podle platné právní úpravy nejsou tyto okolnosti důvodem k vyloučení soudce, a to ani v případě, že by rozhodnutí tohoto soudce nebylo správné. Pokud žalobce namítal nesprávný postup soudkyně JUDr. Olgy Charvátové při dokazování a její podíl na nezákonném rozhodování, nutno konstatovat, že proti vydanému rozhodnutí může žalobce, za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s. ř. s., podat u Krajského soudu v Plzni kasační stížnost, o níž rozhoduje Nejvyšší správní soud. Žalobcem tvrzené skutečnosti by tedy mohly být eventuálně uplatněny v opravném prostředku proti rozhodnutí Krajského soudu v Plzni v této věci. Žalobcem uváděné důvody proto nelze bez dalšího považovat za okolnost, která by bránila soudkyni JUDr. Olze Charvátové v nepodjatém rozhodování o jeho žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud důvodným návrh žalobce na vyloučení soudkyně Krajského soudu v Plzni JUDr. Olgy Charvátové z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 16 Cad 275/2006.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu